

Monnickendam, 25 januari 2022

Nummer: 110-246

Portefeuillehouder: T. van Nieuwkerk
Contact via: Team Jeugd

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: artikel 2.9, 2.10, 2.12, 8.1.1. derde lid en van de Jeugdwet;

Aan de Raad

Onderwerp: Vaststellen van de Verordening jeugdhulp gemeente Waterland 2022

Voorstel

Vast te stellen:
de Verordening jeugdhulp gemeente Waterland 2022.

Inleiding

In 2021 hebben de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland opnieuw specialistische en hoog-specialistische jeugdhulp (inclusief verblijf) ingekocht. De nieuwe contracten gaan in per 1 januari 2022. De uitgangspunten die wij voor de inkoop hebben gehanteerd, hebben consequenties voor onze uitvoering van de Jeugdwet. Daarom is ook een aanpassing van de Verordening Zorg voor de jeugd 2018 (en lagere regelgeving) noodzakelijk. De wijzigingen zijn dusdanig, dat is gekozen voor het intrekken van deze verordening en het voorleggen van een nieuwe verordening: De Verordening jeugdhulp gemeente Waterland 2022 (verder te noemen: de verordening). Hieronder lichten we de wijzigingen inhoudelijk toe.

Argumenten

1.1 In de verordening zijn de kaders met betrekking tot de algemene en individuele voorzieningen aangescherpt.

Bij de uitgangspunten van de nieuwe inkoop is uitdrukkelijk gekozen voor het uitbreiden van de algemene voorzieningen (met name de hulpverlening door het Lokaal team), de preventie en beter gebruik van voorliggende voorzieningen. Zo lokaal mogelijk, dan wel zo dichtbij als mogelijk. In de verordening zijn hiertoe de kaders aangescherpt. In artikel 2.2 van de verordening is opgenomen dat er geen toekenning van specialistische jeugdhulp mogelijk is als er algemene en/of voorliggende voorzieningen mogelijk zijn.

Nog meer dan in de eerdere verordeningen, is er een prominente rol weggelegd voor het Lokaal team. Een team met consulenten/zorgregisseurs en hulpverleners, die de toegang verzorgen tot de (hoog-) specialistische jeugdhulp, die ouders en jeugdigen ondersteunen bij het voeren van regie over hun hulpverleningstraject en die zelf op een aantal terreinen (kortdurende) hulp kunnen verlenen.

De hulpverlening door het Lokaal team is bedoeld als laagdrempelige algemene voorziening naast de algemene voorzieningen die al bestonden in Waterland: het Centrum voor Jeugd en Gezin jeugdgezondheidszorg en opvoed- en opgroeiondersteuning), schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerk. De intentie is om de hulpverleningsmogelijkheden van het Lokaal team uit te breiden, zodat wij zoveel mogelijk lokaal (kortdurende) hulp kunnen verlenen.

Voorliggend zijn bijvoorbeeld voorzieningen die beschikbaar zijn vanuit de Wet langdurige zorg, de Wet passend onderwijs en de Zorgverzekeringswet. Door de kaders duidelijker te maken en ouders en

jeugdigen te ondersteunen in het verkrijgen van deze voorzieningen voorkomen we een onnodig beroep op de individuele specialistische jeugdhulp. En het doet geen afbreuk aan de directe verwijzing naar individuele voorzieningen voor die jeugdigen en/of ouders die daar het beste geholpen kunnen worden.

1.2. We breiden de intensieve vrijwillige hulp aan gezinnen uit.

Intensieve vrijwillige hulp wordt ook wel 'drang' of 'preventieve jeugdbescherming' genoemd. De Raden¹, hebben voorgesteld deze termen niet meer te gebruiken en in het vervolg te spreken van intensieve vrijwillige hulp. "Hieronder verstaan de Raden het volgende: een proces van hulp en zorg verlenen in het vrijwillige kader van de jeugdzorg, waarbij de jeugdprofessional gradueel meer invloed uitoefent, meer verantwoordelijkheid neemt en daarmee steeds intensiever hulp en zorg verleent én tegelijkertijd de vrijwilligheid van de hulp garandeert."²

De intensieve vrijwillige hulp werd in eerste instantie alleen uitgevoerd door de Gecertificeerde Instellingen (verder te noemen: GI's). Met uitbreiding van het Lokaal team met specialisten en in samenwerking met de GI's en andere ketenpartners als Veilig Thuis willen wij een deel van de intensieve vrijwillige hulp zelf uitvoeren. Wij kunnen voor de intensieve vrijwillige hulp wel altijd terugvallen op de GI's, dus ook als het Lokaal team niet zelf de hulp kan bieden, is deze voorziening beschikbaar voor onze inwoners.

1.3 Wij geven in de verordening meer kader aan de inzet van eigen kracht en het eigen netwerk;

In de verordening is het benutten van de eigen kracht en het betrekken dan wel inzetten van het eigen netwerk prominenter aanwezig. Het normaliseren van problemen en het versterken van het 'normale leven' zijn belangrijke ontwikkeldoelen in de landelijke Transformatie Jeugd. Met een duidelijker afgebakend kader in de verordening en lagere regelgeving moet er voor de inwoners en professionals zicht zijn op wanneer een beroep op de eigen kracht en het netwerk van de jeugdige en/of diens ouders reëel is. Om meer te sturen op de eigen kracht, het probleemoplossend vermogen en het normaliseren zijn in de verordening en lagere regelgeving artikelen en criteria toegevoegd over eigen kracht en gebruikelijke hulp. Hiermee hebben de professionals betere handvatten om de eigen kracht en gebruikelijke hulp mee te wegen in hun onderzoek en beoordeling.

1.4 De criteria die nodig zijn om de toekenning van een persoonsgebonden budget mogelijk te maken, zijn verduidelijkt;

De regelgeving rondom het persoonsgebonden budget bleek in veel gemeenten in de regio verschillend te zijn uitgewerkt in de plaatselijke regelgeving. Het beleid en de gehanteerde tarieven verschilden ook per gemeente.

We hebben de afgelopen jaren veel geleerd in de praktijk en het hoofdstuk over het persoonsgebonden budget in de verordening aangescherpt. Met het verduidelijken van de criteria en het verwerken van gezamenlijke beleidsuitgangspunten in de verordening en lagere regelgeving is een betere basis gelegd voor de beoordeling van aanvragen van inwoners. Er is opgenomen hoe de tarieven worden vastgesteld en de tarieven (en de wijze waarop deze geïndexeerd worden) zijn regionaal gelijk.

1.5 De rol en verantwoordelijkheid van de gemeente in de dyslexiezorg is verduidelijkt;

Sinds september 2021 is er een nieuwe Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie (BVRD)³ Met ingang van 1 januari 2022 is het nieuwe landelijke Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling (PDDDB 3.0) van kracht. Het PDDDB 3.0 bevat criteria voor onderzoek en behandeling voor leerlingen in het primair onderwijs (7 tot 13 jaar) met de indicatie 'Ernstige Dyslexie (voorheen ernstige enkelvoudige dyslexie EED)' in het kader van vergoede dyslexiezorg binnen de Jeugdwet. De aangepaste artikelen in de verordening en lagere regelgeving zorgen ervoor dat wij in de praktijk kunnen aansluiten bij zowel het landelijk protocol als het regionale protocol dat wij samen met het onderwijs hanteren voor verbeteren van het leesonderwijs en de toegang tot de dyslexiezorg.

¹ Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) en de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS)

² Uit het advies van de RSJ en de RVS: "Intensieve vrijwillige hulp, heldere grenzen aan drang in de jeugdzorg" Den Haag, november 2019

³ De Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie (BVRD) bevat aanbevelingen voor het handelen van professionals in onderwijs en zorg die betrokken zijn bij jeugdigen met lees-/spellingproblemen en dyslexie in de leeftijd van 6 tot 23 jaar.

1.6 integraal kijken naar de vraag en afstemmen van hulp is in deze verordening nog explicieter opgenomen.

Bij het opstellen van deze verordening en lagere regelgeving is uitdrukkelijk gekozen voor het gezamenlijk opstellen van de stukken in de regio Zaanstreek-Waterland. We geven daarmee uitvoering aan de regionale uitgangspunten voor de inkoop en leggen de basis voor een nieuwe regionale visie. Dit is praktischer en brengt minder administratie mee voor de jeugdhulpaanbieders (zelfde regels, zelfde formulieren) en geeft ook duidelijkheid voor onze inwoners (regelgeving en formulieren blijven hetzelfde bij verhuizing in de regio).

In deze verordening ligt ook meer de nadruk op de integrale benadering van problematiek en de afstemming daarover tussen verschillende professionals. Ook in de vorige verordeningen zijn hier artikelen over opgenomen (wettelijke verplichting). Door signalen vanuit de praktijk leggen we hier meer de nadruk op en werken wij hier als regio samen aan steeds betere samenwerking in de keten. Er zijn het afgelopen jaar al betere samenwerkingsafspraken gemaakt tussen lokale teams en Veilig Thuis, het Zorg- en Veiligheidshuis wordt verder ontwikkeld en wij willen als regio meedoen als pilotregio in de doorontwikkeling van de jeugdbeschermingsketen. Lokaal betekent dit ook dat we op clientniveau ook steeds beter beeld hebben waar we nog onvoldoende integraal kijken. Denk bijvoorbeeld aan samenwerking met onderwijs als er ook een (hoog)specialistische voorziening wordt ingezet. Scholen worden niet altijd meegenomen in het hulpverleningstraject terwijl zij misschien wel mogelijkheden hebben die het traject ook kunnen ondersteunen.

Kanttekeningen

1.1 Het Lokaal team is kwetsbaar;

Het Lokaal team is de spil in de lokale jeugdhulp. Zij moet zicht hebben op de preventieve en algemene voorzieningen die er zijn en die nodig zijn. En zij voert zelf ook een deel van de hulpverlening uit. Daarnaast is het Lokaal team de toegang tot de individuele voorzieningen en helpt het team de ouders bij de regie over de hulpverlening die nodig is.

Bij het opstellen van de uitgangspunten voor de inkoop zijn wij er ook van uit gegaan dat ieder team zich zou doorontwikkelen in professionaliteit en dienstverlening. Dit sluit aan bij de wens van alle gemeenten om de zorg zo dichtbij mogelijk te organiseren. Het huidige Lokaal team, Team Jeugd, heeft door vertrek van meerdere ervaren krachten vanaf januari 2022 onvoldoende menskracht om de doorontwikkeling uit te voeren. De intentie is er om de hulpverleningsmogelijkheden van het Lokaal team uit te breiden, zodat wij zoveel mogelijk lokaal hulp kunnen verlenen. Maar wij zijn hierin afhankelijk van de "markt". Er is veel vraag naar SKJ⁴ geregistreerd personeel en te weinig aanbod.

Ook de wens om met specialisten en in samenwerking met de GI's en andere ketenpartners een deel van de intensieve vrijwillige hulp zelf uit te voeren, hangt af van de mogelijkheid om voldoende specialistisch personeel aan te kunnen trekken in het Lokaal team.

De basiszorg (toegang tot individuele voorzieningen en zorgregie) houden wij op peil door de inhuur van externe medewerkers, maar gezien de markt zal de invulling van de vacatures niet eenvoudig zijn. De intentie is en blijft om ook in Waterland een goed functionerend team te hebben staan, dat mee kan in de gewenste (regionale) doorontwikkeling.

Communicatie

De conceptverordening en concept nadere regels zijn gezamenlijk opgesteld. Iedere gemeente stelt zelf de regelgeving vast, omdat er verschillen zijn in de aanwezige algemene voorzieningen en de taken die het lokale team uitvoert. Binnen Zaanstreek-Waterland informeren wij elkaar over de vastgestelde stukken en werken wij actief samen aan noodzakelijke bijstelling.

De concept stukken zijn besproken met de Adviesraad sociaal domein en de suggesties van de Adviesraad zijn in voorliggend voorstel verwerkt. De Adviesraad nemen we mee in de ontwikkelingen rondom het Lokaal team. Leden van de Adviesraad werken mee aan het gezamenlijk opstellen van een voor inwoners leesbare toelichting bij de verordening en uitvoeringsregeling, die ook als basis kan

⁴ Het Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) is het beroepsregister voor professionals in de jeugdsector. SKJ ziet toe op kwaliteit, toetsing en scholing.

dienen voor informatie op de website.

Na vaststelling van de stukken informeren wij alle samenwerkingspartners en aanbieders waar zij de vastgestelde stukken kunnen vinden. Wij hebben met de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland uitdrukkelijk gekozen om hierin geen nieuwe structuur te bouwen, maar gebruik te blijven maken van de al bestaande communicatiekanalen www.zorgomregioamsterdam.nl en www.ikzoekjeugdhulp.nl.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

1. Conceptraadsbesluit Verordening jeugdhulp gemeente Waterland 2022
2. Collegebesluit Uitvoeringsregeling Jeugdhulp gemeente Waterland 2022
3. Bijlage 1 bij de Uitvoeringsregeling Jeugdhulp gemeente Waterland 2022: Richtlijn Gebruikelijke hulp